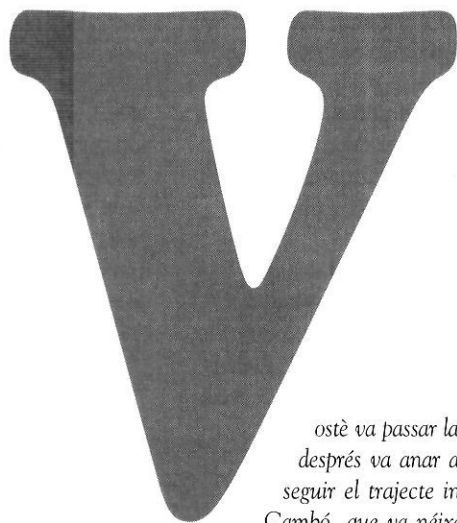

Ponç Feliu, el magistrat nét de l'avi Siset

Text: **Xevi Planas**

Ponç Feliu va presidir el Col·legi d'Advocats de Girona durant l'època més activa d'aquesta institució, en l'etapa de la transició del franquisme a la democràcia. Ara és magistrat del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i confia trobar temps per dedicar-se a la seva gran vocació, la literatura. Amic íntim de Lluís Llach des de l'adolescència, és nét de Narcís Llança, el popular avi Siset de *L'estaca*, que el cantant va conèixer a través d'ell mentre pescaven al Ter al Verges dels primers anys 60.

Fotos: **Josep Maria Oliveras**

ostè va passar la infantesa a Besalú i després va anar a viure a Verges. Va seguir el trajecte invers al de Francesc Cambó, que va néixer a Verges i després va anar a viure a Besalú...

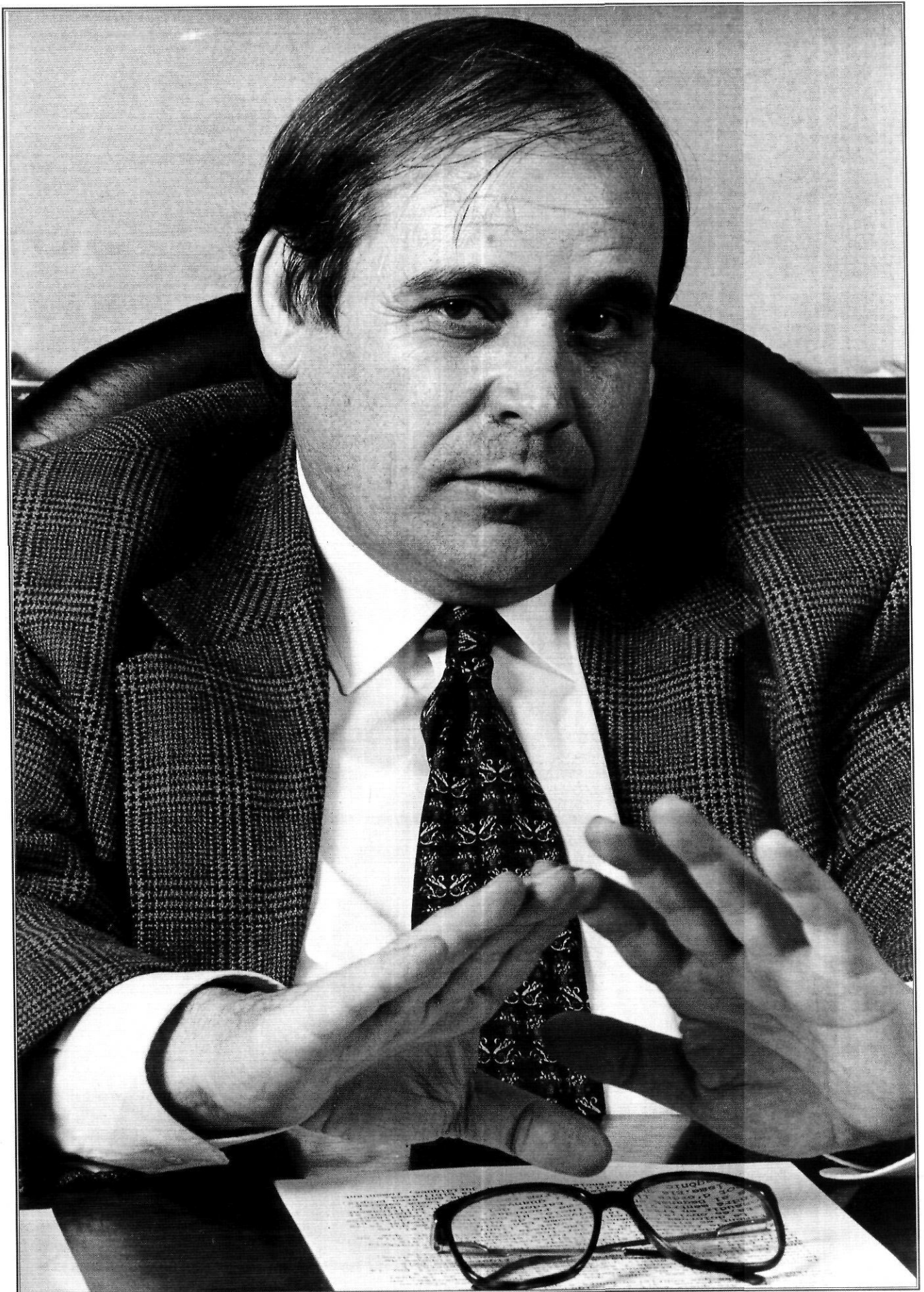
– Vaig néixer a Sant Mori. Quan jo devia tenir uns quatre mesos, la família ens vam traslladar a Besalú. La branca materna de la família prové de Besalú. La paterna, de Sant Mori. El meu pare era el secretari de l'Ajuntament de Cabanelles. La meua mare, la mestra de Beuda. Vam anar a viure a Verges quan el meu pare hi va haver d'anar a treballar com a delegat de la Caixa d'Estalvis de Girona a la població.

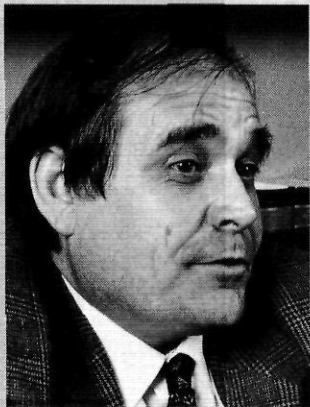
– *Ha canviat molt el Besalú d'ara en relació amb el de la seva infantesa?*

– Quan jo era petit, Besalú era un poble humil i tranquil. Ara té una afluència turística que fa por. Llavors la vida de poble era molt enriquidora. Els portals de les cases eren oberts de bat a bat i nosaltres jugàvem pels carrers o anàvem a banyar-nos al riu. Lamento que els meus fills, el més valuós que he tingut a la vida juntament amb la meua dona, no hagin pogut viure l'experiència intensa de créixer en un poble com la vaig viure jo. L'impacte de la natura i la presència de la pedra exercien sobre mi un magnetisme especial, al Besalú de la meua infantesa, que em va marcar d'una manera semblant a com l'art ha marcat els italians que han crescut submergint-s'hi a través dels seus monuments. Conservo uns bons records de la infantesa: els primers amics, la bellesa dels ponts del poble, les estones amb el meu avi Siset, etc. Qui havia de dir que el meu avi un dia quedaria immortalitzat com l'avi Siset de la cançó *L'estaca*, d'en Lluís Llach...

– *Quins records té de l'avi Siset?*

– En tinc uns records entranyables. L'avi Siset era barber. Tenia una barberia, que també era espardenyera, al carrer

Ponç Feliu i Llansà va néixer el 23 de setembre del 1945 a Sant Mori. És llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona, on va cursar també estudis de doctorat. Va ser cap dels Negociats d'Administració Local i Relacions Interministerials de l'Administració Civil de l'Estat a Girona, del 1970 al 1973, i magistrat suplent número 1 de la Magistratura de Treball de Girona, del 1973 al 1977. Va exercir de professor universitari de dret civil i dret mercantil entre el 1975 i el 1988.

Va treballar d'advocat entre el 1970 i el 1988. Va presidir el Col·legi d'Advocats de Girona entre el 1975 i el 1984, etapa en què aquesta institució es va catalanitzar i va generar una important activitat democràtica, i va ser membre fundador del Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya.

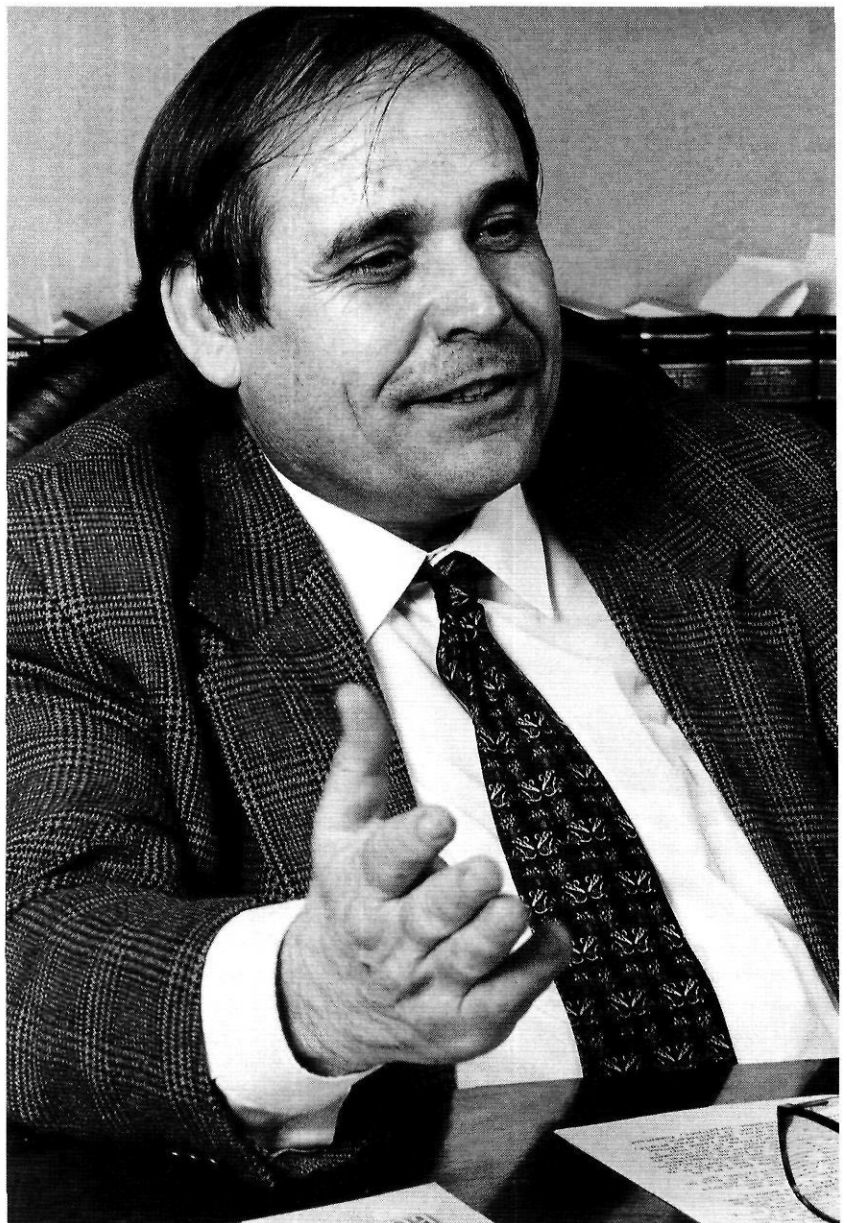
El 1988, es va incorporar a la magistratura, després de quedar el número 2 un cop finalitzats els concursos de mèrits i els exàmens, als quals es van presentar 109 persones. Va presidir la secció tercera de l'Audiència Provincial de Bilbao durant un any. El 1990, va entrar de magistrat al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, on exerceix actualment. Ponç Feliu, que ha estat distingit amb la Creu de Sant Raimon de Penyafort i és autor de nombroses publicacions en l'àmbit jurídic, és un profund coneixedor i estudiós del dret civil català.

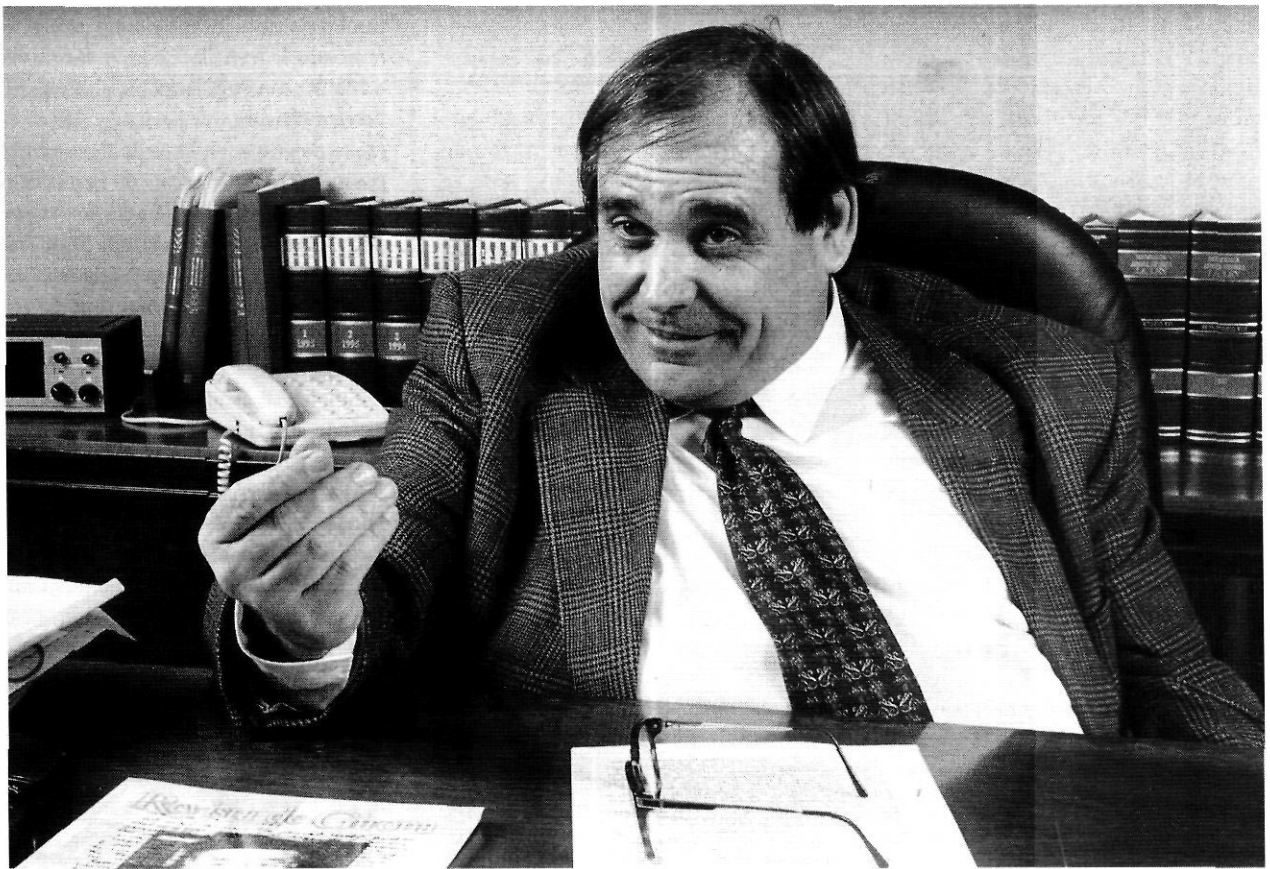
Major de Besalú. A mi m'agradava anar el dissabte al vespre a la barberia del meu avi i asseure'm a escoltar les llargues històries de la gent que hi entrava. Llavors encara no hi havia la follia pel futbol que hi ha ara i les converses que es produïen a la barberia eren molt variades, perquè el meu avi tenia una clientela força heterogènia. El meu gust excessiu per la paraula ve del fet que des de petit vaig créixer en un ambient de molta paraula, amb persones molt dialogants que em van despertar el gust pel món verbal i el literari. La meva mare em va acostumar a llegir de ben petit. La lectura sempre ha estat per mi un plaer sublim. Em recordo de petit llegint cada nit fins que

“

Vaig créixer en un ambient de molta paraula. Ara l'amor a la paraula, l'abundància d'adjectius, es va perdent.

”

la son em vencia. Jo vinc d'un món pausat en què la calma és un valor. No entenc que la gent tothora vulgui anar al gra. L'amor a la paraula, a l'abundància d'adjectius, es va perdre i jo ho lamento d'una manera profunda. La tertúlia per mi és molt important.

– *A vostè sempre li ha agradat estudiar?*

– Quan vaig acabar el sisè de batxillerat al Collell, vaig figurar al quadre d'honor del centre com un alumne brillant. La veritat és que l'any següent, a l'Institut de Girona, vaig haver de pedalar molt i suar de valent per atrapar els meus companys de curs. A Girona, vaig tenir professors molt bons: Santiago Sobrequés, mossèn Fuentes, el senyor Bonñín... El Collell que jo vaig conèixer, el dels anys 50 i 60, era un centre que ni era catalanista ni oferia una bona qualitat d'ensenyament. Ara hi ha qui vol maquillar la realitat, però no podem oblidar la memòria històrica. El Collell era ple de mestres i capellans que eren feixistes convençuts. El director era incapaç d'acabar una classe sense haver dedicat un panegíric a Franco. Jo recordo haver vist com algun capellà protagonitzava unes quantes pallisses antològiques.

L'etapa del Collell és l'única de la meua vida de la qual no guardo bons records.

– *De Verges, sí que en té bons records...*

– Tinc un record pletòric de Verges, sobretot de la colla que formàvem amb els amics. L'element més popular de la colla va acabar sent en Lluís Llach, que quan venia amb nosaltres era un jove anònim, desconegut. Els anys que vam viure plegats els membres de la colla, entre el 1961 i el 1967, aproximadament, van ser esplèndids. A l'hivern, estudiàvem. A l'estiu, ens banyàvem al riu Ter o al mar, a l'Estartit i a l'Escala. Cada vespre jugàvem a la botifarra. La nostra vida era extremament còmoda. També és veritat, però, que érem una generació que vam pujar educats en un gran sentit del deure. Ens van collar molt perquè fóssim perseverants i aprenguéssim a sortir-nos-en a la vida. Educats en aquesta filosofia de la responsabilitat i del treball, sempre hem tingut molt present l'imperatiu del sacrifici i no hem deixat lloc a la improvisació. En Lluís ha arribat a ser un cantant amb un enorme reconeixement popular, però els altres companys de la colla també s'han destacat en els seus àmbits professionals:

L'Enric Costa és un notari important, en Ramon Pallí és el director a Europa d'una empresa americana potent, etc.

– *Quina relació tenia l'avi Siset amb la colla?*

– Ell passava temporades a casa de les seves dues filles i, per tant, sovint a Verges. A més d'entretenir-nos amb partides de cartes i fent petar la xerrada, els de la colla també anàvem a nedar al riu. En Lluís era l'únic de la colla al qual li agradava pescar. El meu avi era un home pacient i també era molt aficionat a la pesca. Per aquesta raó, mentre els de la colla nedàvem, moltes vegades ells dos pescaven al riu. D'aquesta manera es devien fer amics i devia néixer entre ells un corrent afectiu. L'avi Siset era un home molt respectuós i no sermonejava. No era, en absolut, una persona especialment polititzada i que es passés el dia predicant, tot i que havia estat regidor d'Esquerra Republicana de Catalunya a Besalú, i era de conviccions fermament antimonàrquiques i anticlericals. Era un menestral de condició humil i amb consciència social. Republicà i catalanista fervent, reunia els trets

propis de l'home de l'Esquerra Republicana del seu temps i no mantenia cap formulació independentista. Era anticambonià. Per cert, ell havia afaitat moltes vegades el pare de Francesc Cambó, que vivia pràcticament al costat de la barberia. També devia afaitar algun cop Francesc Cambó, tot i que va estar poc temps a Besalú. Pel meu avi, els Cambó representaven la dreta, els *senyoritus*. El que més va lamentar sempre el meu avi va ser que, per un mes, el seu pare no va poder veure l'adveniment de la República. Li va saber molt greu que el seu pare morís un mes abans que Alfons XIII s'hagués d'exiliar... Quan les tropes franquistes van entrar a Besalú, al meu avi i els seus companys republicans els van humiliar obligant-los a escombrar esglésies com si fossin uns catòlics fervents... En Lluís va conèixer, a través de les explicacions del meu avi, un món republicà alternatiu al franquisme. Amb l'avi Siset, en Lluís va descobrir un món nou, que ell, fill de l'alcalde de Verges durant el franquisme i educat en la por d'una escola

“

Amb el meu avi Siset,
republicà i catalanista,
en Lluís Llach
va descobrir
un món nou.

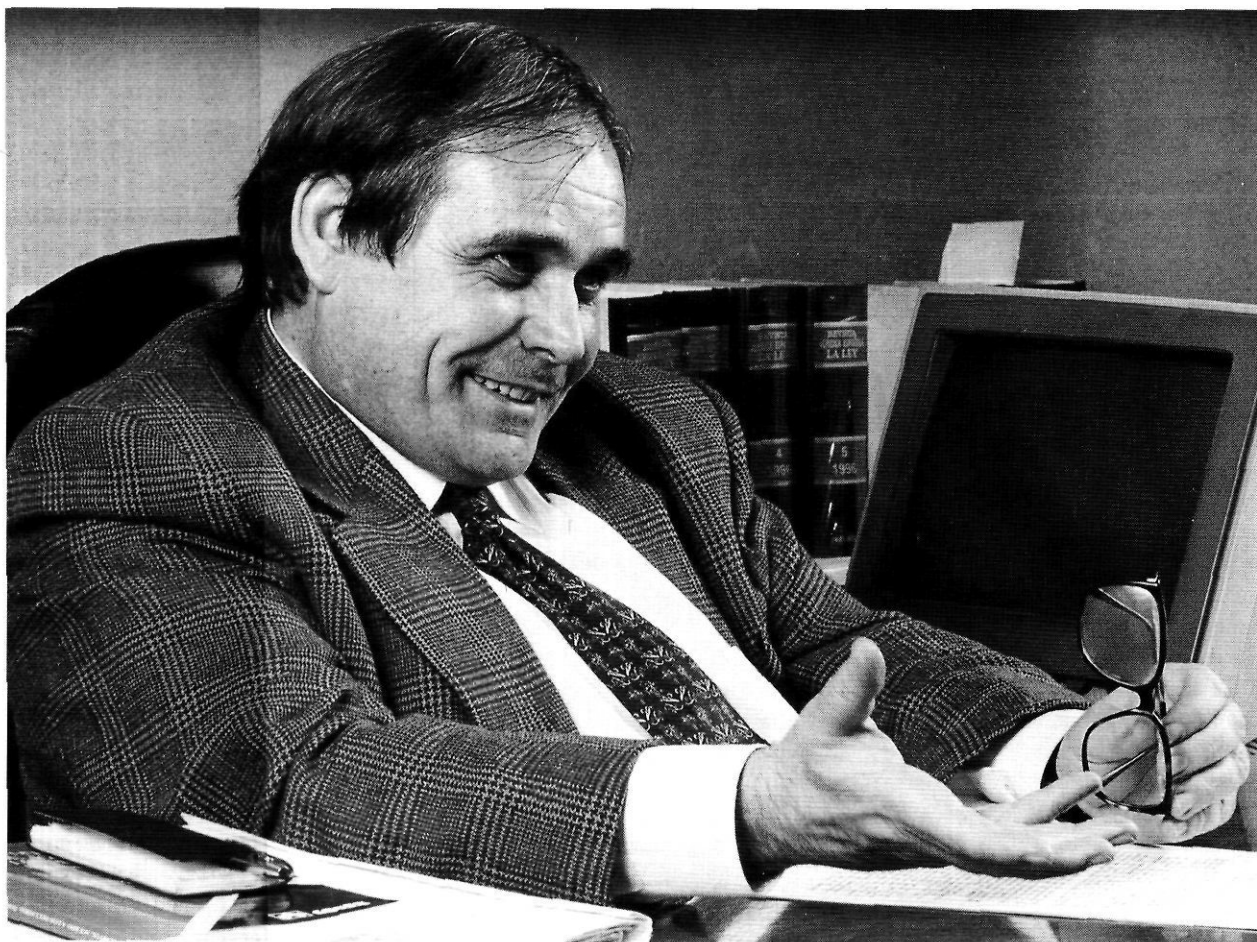
”

de frares, ignorava. El contacte llarg i reiterat entre en Lluís i el meu avi va permetre que un bon dia en Lluís escrivís *L'estaca* amb el pretext de les converses que ells tenien. *L'estaca* era una cançó sense lletra que en Lluís havia compost feia anys i que els de la colla

tal·lejàvem cantant només *tombe*, en francès, a la tornada. Quan jo feia la mili a Melilla, on vaig aprofitar el temps per llegir moltíssim, un company em va escriure dient que en Lluís finalment havia posat lletra a aquella cançó i que la lletra parlava del meu avi. Vaig quedar una mica sorprès. En Lluís i l'avi Siset eren bons amics, però al cap i a la fi era el meu avi, no el seu. Qui havia de dir que seria una cançó emblemàtica.

– *L'avi Siset se sentia orgullós de la cançó?*

– Jo crec que mai no va ser conscient de la magnitud del fenomen en què va derivar la cançó. Li feia gràcia i prou. La devia veure com una criaturada d'un bon nano que era amic del seu nét. No hi donava importància i no comentava mai res sobre la cançó. L'última vegada que es van veure amb en Lluís, en un recital a Besalú, es va produir una situació molt emotiva. No sé si per timidesa, en Lluís no va dir públicament fins a la meitat de la dècada dels 80, poc abans que morís el meu avi, que l'avi Siset era una persona que existia de debò.

– Com era Lluís Llach d'adolescent?

– Era un més dels de la colla, tan competitiu com els altres jugant a tennis de taula o al futbolí, o perseguint mosses a l'Estartit. Ja llavors tenia una sensibilitat musical de geni. El recordo tocant música clàssica al piano tancat en una habitació completament fosca de casa seva. Ideològicament, ell mantenia una posició dretana i, jo, tot i que encara estava a les beceroles, ja tenia una visió una mica més predemocràtica de la política, perquè era dos o tres anys més gran que els altres companys de la colla i estudiava dret polític a la universitat, que per mi va ser una descoberta impressionant. Els de la colla parlàvem molt de política i jo els anava transmetent la meua formació incipient. En un any, en Lluís va fer una evolució ideològica molt ràpida, apassionant i contundent cap a les tesis progressistes que ha defensat sempre des que és una persona pública.

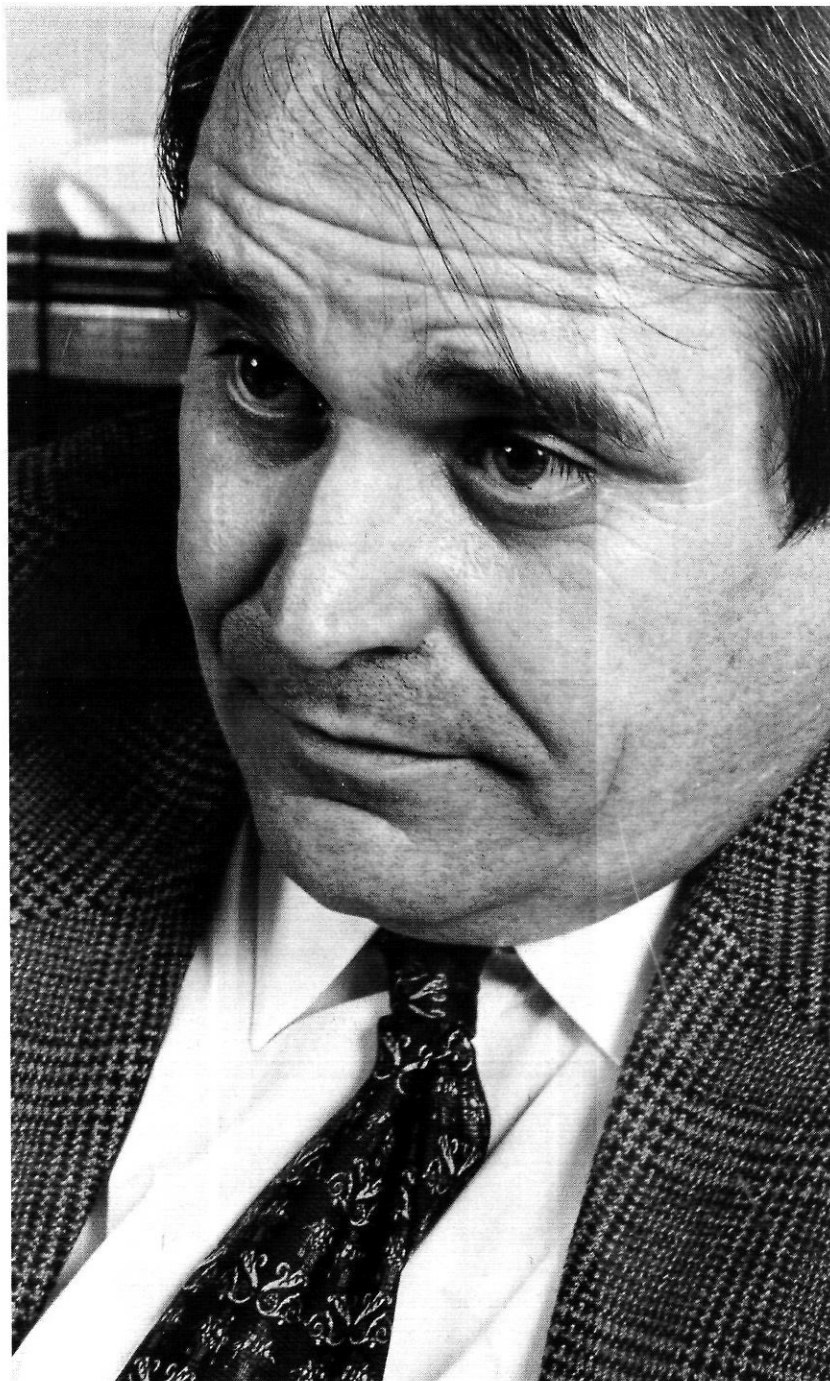
– Vostè va ser un dels amics que li van fer costat en el primer recital de la seva carrera, el 22 de març del 1967 a Terrassa...

– Aquell dia el vam haver d'empenyar perquè sortís a cantar. Va entrar a l'escenari tremolant com una fulla. La primera part va ser catastròfica. A la segona, es va transfigurar completament i, amb una facilitat tremenda, va cantar amb un punt inexplicable de veterania. Es va crear un silenci total i els aplaudiments van ser extraordinaris. En aquell instant vam veure que en Lluís podia arribar a ser un gran cantant. Fins llavors, amb els

“

L'etapa de l'estada al Collell és l'única de la meua vida de la qual no guardo bons records.

”

amics, ell només cantava per passar l'estona: cançons d'en Serrat, d'en Raimon, mexicanes, el que fes falta... Li vam haver de prohibir que en cantés com en Serrat, perquè la gent comentava que l'imitava, tot i que no era veritat, ja que ell cantava de la manera com ho feia des d'abans que sortís en Serrat.

– Vostè no tenia una vocació artística, com Lluís Llach?

– De petit, pel meu tarannà humanístic, jo deia que de gran volia estudiar Filosofia i Lletres. M'atreien les humani-

tats en general i la literatura en concret. La literatura era i és la meua gran vocació. Pensant en una sortida professional més pràctica, vaig començar, però, els estudis de Dret, sense gaire entusiasme, tot i que després em van agradar molt. També estudiava Econòmiques, perquè m'interessava aquesta carrera. Els estudis em van anar bé. Vaig començar a treballar de passant a Girona amb dos professionals molt competents, els advocats Rossich i Genover. Després vaig obrir el meu despatx d'advocat. Quan va morir

el degà del Col·legi d'Advocats de Girona, el senyor Congost, que era una figura emblemàtica, vivíem al país una etapa predemocràtica. Una colla d'advocats inquiets vam creure que havíem de donar efectivitat a aquell mot d'ordre que parlava de guanyar espais de llibertat en tots els àmbits, inclosos els dels col·legis professionals, que eren unes plataformes molt útils. Vam convocar una reunió per intentar formar

una junta alternativa a l'oficialista que previsiblement s'havia de crear. La trobada va reunir una seixantena d'advocats. Vam decidir votar el candidat a degà i em van triar a mi. Espantat, vaig demanar una segona votació. Vaig tornar a sortir, encara amb més vots. Vam presentar la candidatura a les eleccions del Col·legi i vaig ser-ne escollit el degà, perquè finalment no s'hi va presentar cap més llista, ja que els del sec-

“

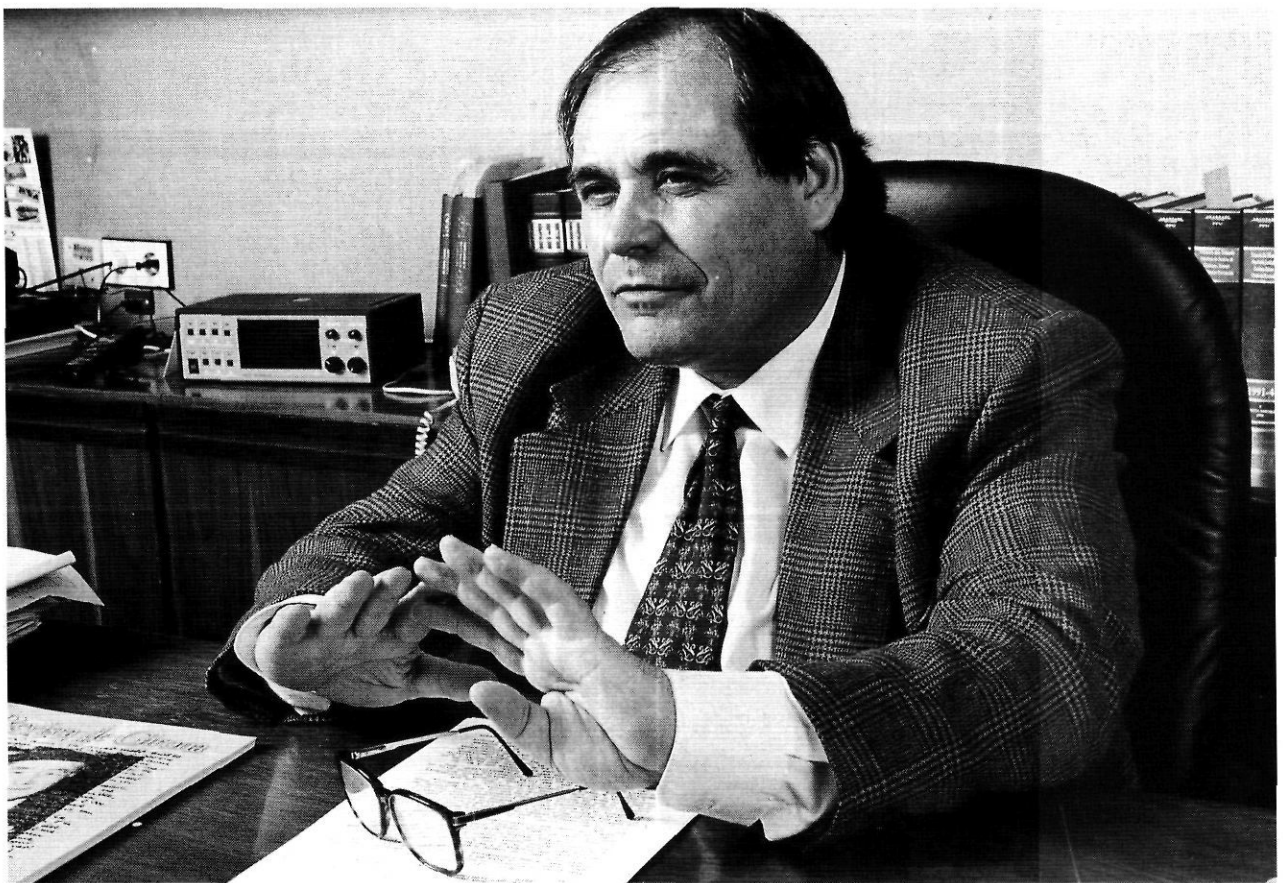
Em sento orgullós
d'exercir la meva funció
jurisdiccional
sense que es noti.

”

tor oficialista es van estimar més no haver-se d'enfrontar a la nostra. El govern civil tenia el dret de veto i podia aconseguir que la nostra candidatura no fos la que manés al Col·legi. Era el moment de l'agonia del franquisme i la premsa ens va ajudar publicant articles en els quals es donava a entendre que en aquella etapa de mobilització predemocràtica general no semblava lògic que el govern civil volgués exercir el seu dret de veto. No el va exercir. Des del Col·legi, vam poder realitzar una feina notable de catalanització i vam organitzar moltes activitats, entre les quals hi va haver uns cicles de conferències en què van intervenir líders polítics destacats. L'etapa del 1976 al 1978 va ser molt intensa.

– El 1979, vostè va ser candidat al Senat...

– Catalunya és per mi un sentiment visceral que ultrapassa tota ideologia. Sempre havia col·laborat amb totes les iniciatives de caràcter catalanista per a les quals m'havien demanat suport. Havia ajudat l'Esquerra Democràtica de Catalunya, el grup de Ramon Trias Fargas (fundat en part per la influència d'alguns advocats gironins, com Enric Ametller i Martí Peya), que més tard es va fusionar amb Convergència Democràtica de Catalunya. Les possibilitats de la candidatura de l'Entesa dels Catalans m'havia despertat il·lusió i, tot i que eren uns moments molt confusos, vaig

acceptar anar a les eleccions al Senat del març del 1979, amb Pere Portabella i Pere de Palol, per la circumscripció de Girona. Sabia que no sortiria elegit i l'endemà de les eleccions vaig tornar a casa amb la satisfacció d'haver complert el meu deure. Jo somniava que es pogués mantenir l'esperit unitari i de progrés de l'Assemblea de Catalunya, però aquest objectiu no es va poder complir i cadascú va tirar pel seu costat. Vaig continuar exercint d'advocat fins que va sortir una llei que permetia als juristes de prestigi accedir directament a la magistratura. Havia estat degà del Col·legi durant uns quants anys, el despatx d'advocat em rutllava bé i sentia horror davant el perill de caure en la rutina o l'avorriment. Ja havia complert una etapa. Per sorpresa de la família i els amics, vaig arribar a la conclusió que havia d'intentar passar a l'altra banda i entrar a la magistratura. Vaig fer les proves i vaig quedar segon, el desembre del 1988. Vaig triar una plaça de president d'una secció de l'Audiència Provincial de Bilbao, perquè tenia ganes de conèixer de prop la realitat basca. Hi vaig estar un any, que per

mi va ser molt allixonador. Només vaig passar una certa por una vegada, quan es va jutjar el cas de la vaga de fam dels presos del Grapo. Després vaig tornar a Catalunya per incorporar-me a Barcelona al Tribunal Superior de Justícia. Fa cosa d'un any, vaig passar a la secció de civil i penal. També he estat professor d'universitat uns quants anys.

– *La justícia és una utopia?*

– Dostojevskij deia que no es pot viure sense pietat en absolut. Hem d'adoptar un criteri de màxima flexibilitat. Darrere cada expedient, hi ha unes persones a les quals cal intentar fer justícia. Jo procuro posar-me a la pell de cadascú amb humilitat, fugint del protagonisme, i em sento orgullós d'exercir la meua funció jurisdiccional sense que es noti. Les persones que he conegut fora del meu àmbit professional mai no han endevinat que procedeixo del sector del qual procedeixo... Per desgràcia, l'administració de la justícia no es considera, en general, un servei preferent. És un mal secular, una constant universal que es manifesta de la mateixa manera en tots els règims polítics. El problema és

de falta de pressupost. No hi ha prou mitjans per atendre degudament tots els casos judicials. Amb tot i això, a Alemanya, Anglaterra i els Estats Units, per exemple, als jutjats treballen amb un luxe de recursos que, comparat amb la precarietat que patim aquí, és increïble. Els jutges tenen un estol de secretaris enorme. L'administració de justícia no funcionarà mai prou bé mentre no hi hagi una voluntat política decidida i autèntica de donar-hi prioritat.

– *Vostè es declara un amant apassionat de la literatura. Té intenció d'escriure algun llibre?*

– El que m'agrada més del món és llegir i escriure. No em vull morir sense haver escrit com a mínim un llibre. Em sembla que tinc coses a dir i les vull dir. Envejo la gent de lletres. Com a lector, sóc un profund admirador de Josep Pla i de tots els clàssics en general, sobretot dels russos. Fujo de les modes literàries passatgeres. Començo a tenir molt desenvolupat el sentit de l'economia del temps. Ja no puc perdre'n més.

Xevi Planas